

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

54. Nouae per Cocinc. missiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

deretur Osaj Bonzij scelerata simulatio, eiusque probro foedata concideret omnis illa ethnicorum iactantia: & vero in aula flagitiosus sy-cophanta familiaris agens cum feminis quas sermonis, & oris gra-uitate fecerat minus cautas, vnam ex secundariis Reginis, deperit, tandemque constuprauit; & solemnè damnatus iudicio defossus est vinas. Hinc versæ in ethnicos vices, requiritare ex iis Christiani fatin' perciperent cuiusmodi esset venefici sanctitas ex qua imber subitus fluxisset; & ad omnem occursum vel solo aspectu rubore suffandere. Paulò ante quàm hæc euenirent Deus in hospitium commodum ex illis paludosis, & lethalibus lacunis Patres collegerat; Pergebat in aulam, Pulocambis Prouinciæ præfectus, qui ex itinere audito Patrum exilio, & calamitosa statione in qua ventos Macaum opperiebantur, misit qui nummos decem ad Buzomium ferret, ad quem intimè afficiebatur, & polliceretur se sua triremi Pulocambim vecturum, daturum illi fa-bricando templo solum gratuitum, & legis diuinæ propagandæ libe-ram facultatem. Sed promissi moras anteuertunt Iapones Christiani, Patres per obscurum noctis silentium subductos Faifum deportant, rebu'que oportunitis liberalissimè consolantur non absque ingenti vi-cissim præmio, singulari nimirum in omnibus vitæ ac morum emenda-tione. Faifi partem Sinenfes incolunt, Iapones alteram sed Iuis vtrique legibus: eius vrbs Præfectus, correctione illa morum iucun-dissimè affectus, de illius auctore tam multa magnificè Turoni audi-uit, non modo vt is Patres intra Cocincinam vitro retineret, sed ro-garet etiam Præfectum Pulocambi ne in Prouinciam reuertens illos sibi vrbique eriperet, cui tanto emolumento essent; sic demum amica lis ditempta, vt Pinna Turoni remaneret, Pulocambim Buzomius cum fratre Dias & Augustino Catechista peterent, nouæ Christianitatis se-mina iacturi. Est vero Pulocambis sonatque Malaio sermone capra-rum insula: sic illam vocarunt Lusitani; quod capræ figuram repræsentet, in Cocincinæ extremis, ad austrum sita est, & iuncta Rarrano, Ciampæ regno confinia statuit. Vrbs eius primaria Nuocman, illic Prouinciæ Præfectus Pinnam omni per mensem integrum comitate amicissimè recreatum, elephanto sublimem imposuit illustri cinctum comitatu, vt possessionem initeret soli, quod illi ad domum construendam, & ponend-um vero Deo templum liberaliter donabat. Inter hæc Macao Lusi-tani primis vsi reducis anni ventis, Petrum Marchezius pro Sa-cerdote, Christophorum Borro pro nauita in Cocincinam secum adue-xerant, occupaturos Buzomij vices quem erant Macaum curationis gratia reuecturi, cum aut fortuitò naturæ aut Dei miraculo repentè curatus est coeunte absque vllò remedio abscessu pectoris quo laboraue-rat, nolente opinor vineæ Domino tot eius sudoribus cultæ, aliis eam ma-nibus credere, qui vero illi subsidio venerant quantumvis habitu simu-lati, agniti tamen sunt, primamque in rabiem Bonzios, & populum agebant, nisi opportunè impres copiosi totam merfissent regionem: sua

F f f 3

54.
Nouæ per
Cocinc. mis-
siones.

enim quisque tunc ad negotia & hilaritates adiiciens animum furere desit, didicitque aduentum Patrum haudquaquam siccitate à cæcis ratis vindicari; sed à vero Deo optatis pluuiis fortunari, cælo digne appellerent suspensio, ad eorum appulsum cogente, mox nubes, & vberim profundente. Quæ ratio perceptu facili, non omnem tantum de Patribus Regi exemit dubitationem, sed fecit etiam illi cariores. Et quia metuerat ne Lusitani mercatores eorum offensi exilio, sibi portubus abstinerent, maiorem in modum gauisus est conspecta nauis quæ Patres aduexerat, eiusque Præfecto viro piissimo insinuatum vsum commercij mutui non fore perpetuum, nisi Patres liceret habere comites navigationis, & de prædicanti eorum merita, & respondere fore sibi gratissimos; visendi officium vltro iis oblatum, benigne admisit, & coram duritiem qua præter illorum merita, suamque in illos benevolentiam vsus fuerat anno præcedente partim excusauit, partim etiam culpauit; verum plenissima satisfactione deletam voluit eius memoriam statione scilicet in regno firma, facultate prolixâ ædificandi cum domo templi, & Euangelij prædicandi, quam plurimos possent initiandi sacris Christianis, optandi denique si quid ab se peæterea cuperent, sed concessis abundè contentos humanissime dimisit. Hinc Buzomius Nuocemam reuersus dum cæpta promouet fundatæ Christianitatis, & duos recens aduectos comites, instruendos curat Cocincinensi lingua, orbatur illo tam sibi addicte, vrbis eius Præfecto quem repentina mors, seu morbo seu venæno ictum, vt retigit abstulit. Cauit sapiens Deus ne incrementa legis Christianæ & ruinæ idolorum, vnius hominis fauori tribuerent ethnici. Mense Iulio superioris anni pompam instaurarat, qua inuectos elephantis Patres domum miserat aduendam, quam sibi non pridem constructam iis donauerat; sportulam ex aula perpetuam accipiebant ab eo in mentis singulos; gaudebat audire illorum pater, quod illic tantum est amoris tamque insolens pignus, nihil vt posset ex eo desiderari maius, nisi vt fieret Christianus: quod autem illic error communis sit, vna functos, mortalium cura, iucundè aut secus affici, redireque ad suos, & illatis morborum, inopiæ, funerum, aliisque calamitatibus peccata à filiis vxore & nepotibus exigere, si quid de annuo exequiarum ritum neglexerint, vel intercepta quæ inchoauerant, & perficere audeant opera, non sategerint optato sibi sine absoluere; ob hæc Ondelinus defuncti Præfecti natorum maximus, vt paternos manes sibi totique familiæ haberet propitios, in patris erga nos benevolentia, amore tum ipse, tum fratres, & propinqui omnes sterere immobiles. Quamquam Ondelinus iam per se illos summè diligebat, & suspiciebat Buzomium maximè, iisque se dederat in fratrem; quod patens, aiebat dum viueret, dici pater illorum annuisset. Huius verò amoris specimen primum dedit, cum patris obitum improuisum iis haud minus quam ipsi luctuosum acerbè dolentibus, egit officij gratiam, confre-

55-
Mortuos vlti-
mæci & viuorū
iniurias.